

Πλατής - Αναστασιάδης & Συνεργάτες

Η συνεργαζόμενη δικηγορική εταιρία
με την ΕΥ Ελλάδος

Ν. 4936/2022: Ελληνικός Κλιματικός Νόμος

Στις 26 Μαΐου 2022, η Ελληνική Βουλή ψήφισε τον Ν. 4936/2022 με τίτλο «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ 105/Α/27-05-2022).

Ο Ελληνικός Κλιματικός Νόμος εντάσσεται στην ισχύουσα νομοθεσία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΕΕ») έχει θεσπιστεί ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 («Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος»), ο οποίος υποχρεώνει τα κράτη μέλη σε υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας ως προς τις εθνικές εκπομπές καθαρών αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2050, με ενδιάμεσο στόχο την μείωση μέχρι το έτος 2030 σε ποσοστό 55%.

Περαιτέρω, από τον Ιούλιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Ένωση σταδιακά υιοθετεί το πακέτο νομοθετικών πρωτοβουλιών Fit for 55, το οποίο ενσωματώνει δέσμες ειδικών μέτρων και πολιτικών για την

επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Κλιματικού Νόμου στους τομείς του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ, των εκπομπών από δραστηριότητες χρήσης γης, αλλαγής χρήσης γης και δασοπονίας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ενεργειακής απόδοσης, των υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, των μεταφορών, της φορολόγησης της ενέργειας και του μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα.

Σε επίπεδο εθνικής νομοθεσίας, ήδη με τον Ν. 4414/2016 προβλέπεται και έχει εγκριθεί Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή («ΕΣΠΚΑ»), η οποία εξειδικεύεται από Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή («ΠεΣΠΚΑ»), οι ακριβείς προδιαγραφές περιεχομένου των οποίων προσδιορίστηκαν με την

ΥΑ 11258 (ΦΕΚ 873/Β/16.03.2017), χωρίς όμως αυτά ουδέποτε να εκδοθούν. Επιπλέον, με την Υπουργική Απόφαση Υ.Α. 34768/2017 (ΦΕΚ Β/3246/15.7.2017) συστήθηκε και συγκροτήθηκε Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.

Περαιτέρω, τον Δεκέμβριο του 2019 ψηφίστηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) (ΦΕΚ 4893/Β/31-12-2019), που θέτει τον αναλυτικό οδικό χάρτη μέχρι το έτος 2030, αφενός για την μείωση των εθνικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε ποσοστό 42% και, αφετέρου, για την αύξηση του μεριδίου συμμετοχών των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας στο 35%.

Ο Ελληνικός Κλιματικός Νόμος ενισχύει σε σημαντικό βαθμό το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, θεσπίζοντας εθνικούς κλιματικούς στόχους, θεσμούς διακυβέρνησης και απτά μέτρα υλοποίησης.

Σκοπός & Αντικείμενο

Ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος θέτει ως μακροπρόθεσμο στόχο τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα έως το έτος 2050, με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

Για την επίτευξη του μακροπρόθεσμου στόχου της κλιματικής ουδετερότητας ορίζονται ως ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι η μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990 κατά τουλάχιστον:

- ▶ Πενήντα πέντε τοις εκατό (55%) ως το έτος 2030.
- ▶ Ογδόντα τοις εκατό (80%) ως το έτος 2040.

Σύμφωνα με τους ορισμούς του Νόμου, ως κλιματική ουδετερότητα ορίζεται ο ισοσκελισμός των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από πηγές και των απορροφήσεων τους από καταβόθρες. Ως καταβόθρα ορίζεται κάθε διεργασία, δραστηριότητα ή μηχανισμός που απορροφά από την ατμόσφαιρα αέριο θερμοκηπίου, αερόλυμα ή πρόδρομη ουσία αερίου θερμοκηπίου. Καθαρές δε εκπομπές αποτελούν οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από πηγές μετά την αφαίρεση των απορροφήσεων από καταβόθρες.

Για την επιδίωξη του σκοπού της κλιματικής ουδετερότητας ο Νόμος περιλαμβάνει τους εξής άξονες νομοθετικών παρεμβάσεων:

- ▶ Την κατάρτιση εθνικής στρατηγικής και περιφερειακών σχεδίων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα.

- ▶ Την θέσπιση θεσμών διακυβέρνησης της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα, ιδίως τη δημιουργία μηχανισμού κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας και συστήματος διακυβέρνησης και συμμετοχής για την ανάληψη κλιματικής δράσης.
- ▶ Πολιτικές και μέτρα για τον μετριασμό των εκπομπών από την ηλεκτροπαραγωγή, τον κτιριακό τομέα, τις μεταφορές και τις επιχειρήσεις.

Στρατηγικές

Η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή («ΕΣΠΚΑ»), που σύμφωνα με τον νόμο εκπονείται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καλύπτει χρονική περίοδο τουλάχιστον δέκα (10) ετών, αξιολογείται ή / και αναθεωρείται ανά πενταετία και έχει το εξής περιεχόμενο:

- ▶ Στόχους και κατευθυντήριες γραμμές.
- ▶ Εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών στη χώρα και ανάλυση τρωτότητα οικονομικών τομέων και κοινωνικών δραστηριοτήτων.
- ▶ Τομείς προτεραιότητας που χρήζουν μέτρων προσαρμογής για την κλιματική αλλαγή με βάση την ως άνω ανάλυση τρωτότητας.
- ▶ Προκαταρκτική εκτίμηση του κόστους προσαρμογής.
- ▶ Ενσωμάτωση πολιτικών προσαρμογής σε ευρύτερες πολιτικές.
- ▶ Διεθνή διάσταση της πολιτικής προσαρμογής.
- ▶ Προτάσεις για δράσεις ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και έρευνας.

Η ΕΣΠΚΑ εξειδικεύεται από Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), που ορίζουν και ιεραρχούν τα απαραίτητα μέτρα και τις δράσεις προσαρμογής σε επίπεδο περιφέρειας και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, για την εκάστοτε περιφέρεια τους στόχους μείωσης των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, εκτίμηση κλιματικών μεταβολών και των επιπτώσεών τους στην περιοχή καθώς και προτεινόμενα μέτρα και δράσεις.

Η ΕΣΠΚΑ και τα ΠεΣΠΚΑ συμπληρώνονται από τον θεσμό των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα πενταετούς διάρκειας στους ακόλουθους τομείς: (α) παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, (β) μεταφορές, (γ) βιομηχανία, (δ) κτίρια, (ε) γεωργία και κτηνοτροφία, (στ) απόβλητα, (ζ) δραστηριότητες χρήσης γης, (ε) αλλαγή χρήσεων γης και δασοπονίας.

Το άθροισμα του συνόλου των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα ισούται υποχρεωτικά με τον συνολικό προϋπολογισμό άνθρακα της χώρας για την αντίστοιχη χρονική περίοδο. Οι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα εγκρίνονται με Πράξη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα,

Τέλος, ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος προβλέπει διαδικασία για την αναθεώρηση των κλιματικών στόχων καθώς και για την λήψη νέων δράσεων και μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, εφόσον αυτό απαιτείται με βάση τα τελευταία διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα και τις ετήσιες εκθέσεις προόδου της μετάβασης της χώρας προς την κλιματική ουδετερότητα.

Γενικές Πολιτικές και Μέτρα

Ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος προβλέπει γενικά και ειδικά («τομεακά») μέτρα για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας.

Τα γενικά μέτρα ενσωματώνονται κάθε φορά στο ΕΣΕΚ, στην ΕΣΠΚΑ και τα ΠεΣΠΚΑ και αφορούν:

- 1) Τη μεγαλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας,
- 2) Τη μεγαλύτερη δυνατή διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας («ΑΠΕ»),
- 3) Τη σταδιακή εξάλειψη όλων των ορυκτών καυσίμων και την υποκατάστασή τους από ΑΠΕ, μέσω της διασύνδεσης των μη διασυνδεδεμένων νησιών με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας και της εγκατάστασης συστημάτων ΑΠΕ, καθώς και συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας,
- 4) Τη σταδιακή υποκατάσταση του φυσικού αερίου από ανανεώσιμα αέρια, όπως βιομεθάνιο και πράσινο υδρογόνο, ιδίως στις μεταφορές και τη βιομηχανία,
- 5) Την προώθηση της ηλεκτροκίνησης,
- 6) Την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και της χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς,
- 7) Τη βελτίωση του ανθρακικού αποτυπώματος κτιρίων και υποδομών,
- 8) Τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη διαχείριση των αποβλήτων και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας,
- 9) την αύξηση των απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου από φυσικά οικοσυστήματα ή μέσω αποθήκευσής τους σε γεωλογικούς σχηματισμούς ή με την επαναχρησιμοποίησή τους,

- 10) Τη θέσπιση πολιτικών για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και για τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

Τομεακές Πολιτικές και Μέτρα

Τα ειδικά («τομεακά») μέτρα του Εθνικού Κλιματικού Νόμου για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας είναι τα εξής:

► Παραγωγή Ηλεκτρικής Ενέργειας.

- Από την 31η Δεκεμβρίου 2028 απαγορεύεται η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα, όπως λόγου χάρη τον λιγνίτη.

► Οχήματα Μηδενικών Εκπομπών.

- Από την 1η Ιανουαρίου 2026, εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, τα νέα Επιβατηγά Δημόσιας Χρήσης αυτοκίνητα (ΤΑΞΙ) με άδεια κυκλοφορίας, καθώς και το ένα τρίτο (1/3) των νέων οχημάτων που ταξινομούνται για σκοπούς εκμίσθωσης σε τρίτους είναι οχήματα μηδενικών εκπομπών.
- Από την 1η Ιανουαρίου 2024 το ένα τέταρτο (1/4) τουλάχιστον των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, που ταξινομούνται ανά εταιρεία σωρευτικά, είναι αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης ρύπων, έως πενήντα (50) γραμ- μαρίων διοξειδίου του άνθρακα, ανά χιλιόμετρο (CO₂/ κλμ).
- Στο Εθνικό Σχέδιο για την Ηλεκτροκίνηση τίθενται συγκεκριμένοι στόχοι για τη διασφάλιση της επάρκειας των δημοσίων προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.
- Από την 1η Ιανουαρίου 2030, νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα που ταξινομούνται είναι μόνο οχήματα μηδενικών εκπομπών.
- Αναβαθμίζεται το νομικό πλαίσιο για τα συλλεγόμενα στατικά δεδομένα των σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και θεσπίζονται υποχρεώσεις ελεύθερης διάθεσης σε τρίτα μέρη και δημοσιοποίησης σε χρήστες Η/Ο.
- Εξειδικεύεται το νομικό πλαίσιο για την κατάρτιση δημοτικών Σχεδίων Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων («ΣΦΗΟ») και διευκολύνεται η αδειοδότηση ή / και εγκατάσταση υποδομών επαναφόρτισης Η/Ο.

- ▶ Στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών ενισχύονται οι απαιτήσεις για την ύπαρξη ελάχιστης ποσόστωσης επί του συνόλου του προσφερόμενου στόλου των υποψηφίων ύψους πέντε τοις εκατό (5%) για αμιγώς ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα.
- ▶ **Δημοτικά Σχέδια Μείωσης Εκπομπών («ΔηΣΜΕ»).**
  - ▶ Ως τις 31 Μαρτίου 2023, κάθε ΟΤΑ α' βαθμού καταρτίζει ΔηΣΜΕ με απογραφή και στόχους μείωσης καθαρών εκπομπών κατ' ελάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) για το έτος 2025 και τριάντα τοις εκατό (30%) για το έτος 2030, σε σύγκριση με το έτος βάσης 2019 για τα κτίρια, τον εξοπλισμό και τις υποδομές που καταναλώνουν ενέργεια, που χρησιμοποιούνται από τον ΟΤΑ καθώς και τα νομικά πρόσωπα που εποπτεύονται από αυτόν. Για τον υπολογισμό του στόχου λαμβάνονται υπόψη και οι απορροφήσεις.
  - ▶ Η εκπόνηση του ΔηΣΜΕ και οι επικαιροποιήσεις του, από την 1η Ιανουαρίου 2024, αποτελούν προϋπόθεση για την αξιολόγηση προτάσεων των ΟΤΑ α' βαθμού για την υλοποίηση προγραμμάτων μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας και της κλιματικής αλλαγής.
- ▶ **Μείωση Εκπομπών από τα Κτίρια.**
  - ▶ Από την 1η Ιανουαρίου 2025 απαγορεύεται η πώληση και εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης υπό την απειλή σφράγισης του καυστήρα και επιβολής προστίμου σε ποσό τριπλάσιο της τιμής πώλησης του καυστήρα.
  - ▶ Από την 1η Ιανουαρίου 2030, επιτρέπεται αποκλειστικά η πώληση πετρελαίου θέρμανσης, το οποίο είναι αναμειγμένο σε ποσοστό τουλάχιστον τριάντα τοις εκατό (30%) κατ' όγκο με ανανεώσιμα υγρά καύσιμα, υπό την απειλή επιβολής προστίμου σε ποσό τριπλάσιο της αξίας του πωληθέντος καυσίμου στον τελικό καταναλωτή.
  - ▶ Από την 1η Ιανουαρίου 2023, τα κτίρια μη οικιακής χρήσης υποχρεούνται να τοποθετούν συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα σε ποσοστό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον της κάλυψης.
  - ▶ Από την 1η Ιανουαρίου 2023, στο Σχέδιο Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων συμπεριλαμβάνεται ο υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος των κτιρίων.
- ▶ **Περιβαλλοντική Αδειοδότηση.**
  - ▶ Ως προς την περιγραφή των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκαλέσουν στο περιβάλλον, το περιεχόμενο των φακέλων των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων («ΜΠΕ») για έργα που εντάσσονται στις υποπεριπτώσεις στ1) και στ2) της περ. 5 της παρ. Β' του Παραρτήματος ΙΙ του ν. 4014/2011, υποχρεωτικά περιλαμβάνει αφενός την εκτίμηση για τις επιπτώσεις του έργου στο κλίμα, όπως τη φύση και το μέγεθος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από το έργο και τη συμμετοχή στους στόχους της ΕΕ και του ΕΣΕΚ, και, αφετέρου, την ευπάθεια του έργου στην κλιματική αλλαγή. Το σχετικό άρθρο 18 του Νόμου θα τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2024.
- ▶ **Μείωση Εκπομπών από Εγκαταστάσεις.**
  - ▶ Έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α' του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, που κατατάσσονται στις ομάδες του άρθρου 19 του Εθνικού Κλιματικού Νόμου, όπως βιομηχανικές δραστηριότητες και τουριστικές εγκαταστάσεις, υποχρεούνται σε μείωση εκπομπών κατά τριάντα τοις εκατό (30%) τουλάχιστον, έως το 2030 σε σχέση με το έτος 2019.
  - ▶ Για τέτοια έργα και δραστηριότητες υποβάλλεται έκθεση στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή, προκειμένου να αποτυπωθεί ο τρόπος συμμόρφωσης με τον στόχο μείωσης των εκπομπών. Για την επίτευξη του στόχου μείωσης εκπομπών ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας μπορεί να προβαίνει σε αντιστάθμιση εκπομπών με την αγορά πράσινων πιστοποιητικών.
  - ▶ Από το 2026, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υποβάλλει στην αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή έως την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους, έκθεση σχετικά με τις εκπομπές του προηγούμενου έτους. Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών που προβλέπεται στην ΑΕΠΟ, επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο με κύριο κριτήριο την απόκλιση από τον στόχο, το οποίο δεν υπερβαίνει το μισό τοις εκατό (0,5%), επί του συνολικού κύκλου εργασιών της τελευταίας χρήσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

► **Μείωση Εκπομπών από Επιχειρήσεις.**

- Με εξαίρεση τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, ο Εθνικός Κλιματικός νόμος εγκαθιδρύει υποχρεώσεις σε σχέση με τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος για τις ανώνυμες εταιρείες με μετοχές ή άλλες κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα καθώς και για επιχειρήσεις σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας ή επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και, συγκεκριμένα, για τα πιστωτικά ιδρύματα, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις επενδύσεων, τους παρόχους σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, τις εταιρείες ύδρευσης και αποχέτευσης, τις εταιρείες ταχυμεταφορών, τις επιχειρήσεις παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τις αλυσίδες καταστημάτων λιανεμπορίου, οι οποίες απασχολούν πάνω από πεντακόσιους (500) εργαζόμενους, τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας και τις αστικές εταιρείες παροχής συγκοινωνιακού έργου.
- Στο πλαίσιο αυτό, οι ως άνω επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση για την υποβολή ετήσιας έκθεσης σχετικά με το ανθρακικό αποτύπωμα σε δημόσια προσβάσιμη ηλεκτρονική βάση δεδομένων του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής («ΟΦΥΠΕΚΑ»).
- Ως την 1η Ιανουαρίου 2025, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξετάζει τη δυνατότητα θέσπισης δεσμευτικών στόχων για τη μείωση των εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας σε αντιστοιχία με τους εθνικούς στόχους, αφού λάβει υπόψη τους σχετικούς τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα και τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ.
- **Μετάβαση Νησιών στην Κλιματική Ουδετερότητα.**
  - Θεσπίζεται Αναπτυξιακό Στρατηγικό Πλαίσιο για τα ελληνικά νησιά «GR-eco islands», στις δράσεις και στα προγράμματα του οποίου δύνανται να εντάσσονται επιμέρους νησιά κατόπιν αξιολόγησης και έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης.
  - Για τη μείωση των εκπομπών των μη διασυνδεδεμένων νησιών κατά ογδόντα τοις εκατό (80%) έως το 2030 σε σχέση με το έτος 2019, προωθούνται κατά προτεραιότητα μέτρα για: α) την επιτάχυνση της διασύνδεσης με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας και την υποκατάσταση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από υγρά ορυκτά καύσιμα, από ΑΠΕ και συστήματα αποθήκευσης, β) την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, γ) την εξοικονόμηση ενέργειας και δ) τον εξηλεκτρισμό των θαλάσσιων μεταφορών.

Θεσμοί Διακυβέρνησης

Για την υλοποίηση και εποπτεία των μέτρων μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα συστήνονται οι ακόλουθοι θεσμοί και δομές με τις εξής αρμοδιότητες:

- Το **Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή**, που υπάγεται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και έχει, μεταξύ άλλων, ως αρμοδιότητες την παρακολούθηση των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, μέσω συστήματος δεικτών και άλλων κατάλληλων μεθόδων και εργαλείων και την διάθεση σε ηλεκτρονική και δημόσια πρόσβαση του Εθνικού Πληροφοριακού Διαδικτυακού Κόμβου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, που συνιστά την εθνική βάση κλιματικών δεδομένων.
- Το **Φόρουμ Κλιματικού Διαλόγου**, που υλοποιείται σε διαδικτυακό τόπο από τον ΟΦΥΠΕΚΑ και στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι δήμων, περιφερειών, πανεπιστημίων, περιβαλλοντικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρήσεων, επαγγελματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών φορέων, για τη διαβούλευση επί των τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα, της αξιολόγησης της πορείας της χώρας προς την κλιματική ουδετερότητα και της ετήσιας έκθεσης προόδου σε θέματα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.
- Η κατάρτιση **Ετήσιας Έκθεσης Προόδου** σε θέματα μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, η οποία καταρτίζεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και τον ΟΦΥΠΕΚΑ και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τα εθνικά στοιχεία εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, δείκτες εκπομπών σε νευραλγικούς τομείς, αποτίμηση της ετήσιας προόδου μείωσης των εκπομπών, ανά τομέα της οικονομίας σε σχέση με την επίτευξη των αντίστοιχων τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα, προβλέψεις για την πορεία των εκπομπών, περιγραφή της προόδου σε σχέση με τις δράσεις κλιματικής μετάβασης καθώς και πιθανά επιπρόσθετα ή διορθωτικά μέτρα.
- Το **Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή** («ΕΣΠ»), που συνιστά το κεντρικό γνωμοδοτικό όργανο του κράτους για τον συντονισμό, την παρακολούθηση, την υιοθέτηση και αξιολόγηση των δράσεων πολιτικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και υπάγεται στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

- ▶ Η **Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής** («ΕΕΚΑ»), που υπάγεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και είναι αρμόδια, μεταξύ άλλων, για τη γνωμοδότηση για τους πενταετείς προϋπολογισμούς άνθρακα σε όλους τους τομείς της οικονομίας, για την ανάγκη ή μη επικαιροποίησης του μακροπρόθεσμου και των ενδιάμεσων κλιματικών στόχων, των δράσεων και μεθόδων επίτευξης αυτών καθώς και για κάθε θέμα σχετικό με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Τέλος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών δύνανται να ενισχύονται οι ενδιάμεσοι κλιματικοί στόχοι ή να θεσπίζονται νέοι ενδιάμεσοι στόχοι. Η απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Ουδετερότητα, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις προόδου, μετά από λεπτομερή εκτίμηση επιπτώσεων για κάθε τομέα της οικονομίας. Ακολουθώντας, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύνανται να θεσπίζονται στόχοι μείωσης εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας.

Συμπεράσματα

Ο Ελληνικός Κλιματικός Νόμος θεσμοθετεί τους εθνικούς κλιματικούς στόχους, προβλέπει τα μέσα επίτευξης τους και συστήνει τους θεσμούς για την εφαρμογή, εποπτεία και παρακολούθηση της μετάβασης της χώρας σε μία κοινωνία κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το έτος 2050.

Τα μέσα και οι πολιτικές μετάβασης, που προβλέπονται στον Ν. 4936/2022, συνιστούν έναν συνδυασμό από τη μία γενικών πολιτικών δεσμευτικού μεν χαρακτήρα, δίχως όμως συνέπειες σε περίπτωση αθέτησης, και, από την άλλη, ειδικών και στοχευμένων μέτρων συνοδευόμενων από την απειλή επιπτώσεων κυρωτικού χαρακτήρα.

Θέτει επίσης ένα ευέλικτο πλαίσιο θεσμών για την παρακολούθηση και αναπροσαρμογή των μέτρων μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα.

Ο Ελληνικός Κλιματικός Νόμος καθορίζει τους όρους με τους οποίους η Ελλάδα θα αντιμετωπίσει τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής τα επόμενα τριάντα (30) χρόνια. Η αποτελεσματική ή μη εφαρμογή του θα κρίνει τον ρυθμό και το βάθος της μετάβασης της χώρας μας προς την κλιματική ουδετερότητα. Υπό αυτό το πρίσμα, συνιστά κομβικό νομοθέτημα για την μελλοντική πορεία της Ελληνικής κοινωνίας.

Πλατής - Αναστασιάδης και Συνεργάτες, Δικηγορική Εταιρεία

Η Δικηγορική Εταιρεία Πλατής - Αναστασιάδης και Συνεργάτες είναι μέλος του δικτύου EY Law με παρουσία σε 90 χώρες παγκοσμίως και αποτελείται από δυναμικό 3.500+ συνεργατών.

Πιο συγκεκριμένα, είμαστε μία ανεξάρτητη δικηγορική εταιρεία η οποία αποτελείται από 35 δικηγόρους. Η Εταιρεία μας παρέχει νομικές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας σε ένα ευρύ πλαίσιο εμπορικών και χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

Ιδιαίτερα στη γεωγραφική μας περιφέρεια, έχουμε διαρκή συνεργασία με τις αντίστοιχες δικηγορικές εταιρείες συνεργαζόμενες με την EY, προκειμένου να προσφέρουμε με επαγγελματισμό και συνέπεια υπηρεσίες στους πελάτες μας με διασυννοιακές συναλλαγές.

Η εμπειρία μας, μας επιτρέπει να αντιλαμβανόμαστε καλύτερα τις ανάγκες των πελατών μας και να τους προσφέρουμε ολοκληρωμένες λύσεις που λαμβάνουν υπόψη τους τομείς της λογιστικής, της φορολογίας και των χρηματοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών.

Η πρακτική που υιοθετείται από τη Δικηγορική Εταιρεία Πλατής - Αναστασιάδης και Συνεργάτες είναι η έμφαση στην εξεύρεση λύσεων. Συνεργαζόμαστε στενά με τους πελάτες μας προκειμένου να υιοθετήσουμε καινοτόμους και πρακτικούς τρόπους αντιμετώπισης των θεμάτων που τους απασχολούν. Βασική προτεραιότητά μας είναι να βοηθήσουμε τους πελάτες μας να επιτύχουν τους επαγγελματικούς τους στόχους. Η πείρα, η αφοσίωση και ο ενθουσιασμός που μας διακρίνει έχουν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός ισχυρού πελατολογίου στο οποίο περιλαμβάνονται εγχώριες και διεθνείς εισηγμένες εταιρείες, εταιρείες Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με θέματα δικαίου και τεχνολογίας, μπορείτε να επικοινωνείτε με τους:

Ειρηνικό Πλατή
Partner
eirinikos.platis@gr.ey.com

Αντώνιο Μπρούμα
Senior Manager
antonios.broumas@gr.ey.com

στη δικηγορική εταιρεία
Πλατής - Αναστασιάδης και Συνεργάτες
Τηλ.: +30 210 2886 512
Email: platisanastassiadis@gr.ey.com

© 2022
All rights reserved

Η Δικηγορική Εταιρεία Πλατής - Αναστασιάδης και Συνεργάτες συνεργάζεται με την EY. Εταίροι: Ε. Πλατής και Α. Αναστασιάδης. Ο αριθμός μητρώου της Δικηγορικής Εταιρείας είναι 80240. Συγκεντρικός κατάλογος με όλους τους συνεργάτες μας αποστέλλεται κατόπιν σχετικού αιτήματος.

Η παρούσα έκδοση περιέχει πληροφορίες σε περιληπτική μορφή και κατά συνέπεια προορίζεται μόνο για γενική πληροφόρηση και καθοδήγηση. Δεν προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως υποκατάστατο μιας λεπτομερούς έρευνας ή της άσκησης επαγγελματικής κρίσης. Ούτε η EYGM Limited, αλλά ούτε κάποιο άλλο μέλος του παγκόσμιου οργανισμού της EY αναλαμβάνει την ευθύνη για οποιαδήποτε τυχόν ζημία σε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί ή απέχει από κάποια ενέργεια, ως αποτέλεσμα χρήσης οποιοδήποτε υλικού αυτής της έκδοσης. Για οποιοδήποτε συγκεκριμένο θέμα, θα πρέπει να απευθύνεστε στον κατάλληλο σύμβουλο.